

ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (ôsma komora)

z 1. júla 2009*

Vo veci T-291/06,

Operator ARP sp. z o.o., so sídlom vo Varšave (Poľsko), v zastúpení: pôvodne J. Szymanowska, neskôr J. Szymanowska a P. Rosiak, a napokon P. Rosiak, advokáti,

žalobkyňa,

proti

Komisii Európskych spoločnstiev, v zastúpení: C. Giolito a A. Stobiecka-Kuik, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na čiastočné zrušenie rozhodnutia Komisie 2006/937/ES z 5. júla 2005 o štátnej pomoci č. C 20/04 (ex NN 25/04) v prospech výrobcu ocele Huta

* Jazyk konania: poľština.

Częstochowa S.A. (Ú. v. EÚ L 366, 2006, s. 1) v rozsahu, v akom vyhlasuje určitú pomoc za nezlučiteľnú so spoločným trhom a nariaďuje Poľskej republike jej vymáhanie,

SÚD PRVÉHO STUPŇA
EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV (ôsma komora),

v zložení: predsedníčka komory E. Martins Ribeiro, sudcovia S. Papasavvas a A. Dittrich (spravodajca),

tajomník: K. Pocheć, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. septembra 2008,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny rámec

¹ Podľa článku 8 Protokolu č. 2 o výrobkoch ESUO k Európskej dohode zo 16. decembra 1991 o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej

strane a Poľskou republikou na druhej strane [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 348, 1993, s. 2, ďalej len „protokol č. 2“):

„1. Nasledujúce je nezlučiteľné s riadnym fungovaním dohody, ak to môže ovplyvniť obchod medzi Spoločenstvom a Poľskom:

...

iii) verejná pomoc v akejkoľvek forme okrem výnimiek povolených na základe Zmluvy ESÚO.

...

4. Zmluvné strany uznávajú, že počas prvých piatich rokov po nadobudnutí platnosti dohody a odchyľne od odseku 1 bodu iii) môže Poľská republika výnimočne, pokiaľ ide o výrobky ESÚO z „ocele“, poskytnúť verejnú pomoc na účely reštrukturalizácie za predpokladu, že:

— program reštrukturalizácie bude spojený s celkovým plánom racionalizácie a znižovania výrobných kapacít v Poľsku,

- táto pomoc prispeje k životaschopnosti podnikov, ktoré sú príjemcami pomoci, za bežných trhových podmienok na konci reštrukturalizačného obdobia,

- výška a intenzita tejto pomoci bude prísne obmedzená na to, čo je absolútne nevyhnutné na obnovenie tejto životaschopnosti a bude sa postupne znižovať.

Asociačná rada rozhodne podľa hospodárskej situácie Poľskej republiky o možnosti predĺžiť stanovené päťročné obdobie.“ [*neoficiálny preklad*]

- 2 Rozhodnutie č. 3/2002 Asociačnej rady EÚ-Poľsko z 23. októbra 2002, ktorým sa predlžuje obdobie stanovené v článku 8 ods. 4 protokolu č. 2 [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. EÚ L 186, 2003, s. 38), predĺžilo obdobie, počas ktorého bolo Poľskej republike výnimočne povolené poskytovať v súlade s pravidlami stanovenými v článku 8 ods. 4 protokolu č. 2 štátnu pomoc na reštrukturalizáciu, pokiaľ ide o výrobky „z ocele“, o dodatočných osem rokov od 1. januára 1997 alebo až do vstupu Poľskej republiky do Európskej únie. V článku 2 rozhodnutia sa uvádza:

„Poľská republika predloží Komisii... program reštrukturalizácie a podnikateľské zámery, ktoré spĺňajú požiadavky stanovené v článku 8 ods. 4 protokolu č. 2 a ktoré boli posúdené a schválené orgánom Poľskej republiky povereným dohľadom nad štátnou pomocou (Úrad pre hospodársku súťaž a ochranu spotrebiteľov).“ [*neoficiálny preklad*]

- 3 Protokol č. 8 o reštrukturalizácii poľského oceliarskeho priemyslu, ktorý tvorí prílohu Aktu o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky k Európskej únii a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Ú. v. EÚ L 236, 2003,

s. 948, ďalej len „protokol č. 8“), Poľskej republike ako výnimku zo všeobecných pravidiel týkajúcich sa štátnej pomoci povolil poskytovať pomoc na reštrukturalizáciu jej oceliarskeho priemyslu na základe pravidiel určených v pláne reštrukturalizácie a podmienok stanovených v tomto protokole. Protokol konkrétne stanovuje:

„1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článkov 87 [ES] a 88 [ES], sa štátna pomoc poskytnutá [Poľskou republikou] na účely reštrukturalizácie určitým častiam poľského oceliarskeho priemyslu považuje za zlučiteľnú so spoločným trhom, ak:

- obdobie uvedené v článku 8 ods. 4 protokolu č. 2... bolo predĺžené do dňa pristúpenia,
- podmienky stanovené v pláne reštrukturalizácie, na základe ktorých bola predĺžená platnosť uvedeného protokolu, budú dodržané počas celého obdobia rokov 2002 až 2006,
- sú splnené podmienky stanovené v tomto protokole a
- po pristúpení nebude poľskému oceliarskemu priemyslu vyplatená žiadna štátna pomoc na reštrukturalizáciu.

2. ...

3. Štátna pomoc môže byť v rámci programu reštrukturalizácie poľského oceliarskeho priemyslu poskytnutá výlučne spoločnostiam uvedeným v prílohe 1 (ďalej len „oprávnené spoločnosti“)...

4. Oprávnená spoločnosť nesmie:

- a) v prípade zlúčenia so spoločnosťou, ktorá nie je uvedená v prílohe 1, previesť na ňu výhody zo štátnej pomoci poskytnutej oprávnenej spoločnosti;
- b) prevziať aktíva akejkoľvek spoločnosti, ktorá nie je uvedená v prílohe 1, na ktorú bol do 31. decembra 2006 vyhlásený konkurz.

5. ...

6. Reštrukturalizačná pomoc poskytnutá oprávneným spoločnostiam bude určená na základe hľadísk stanovených v schválenom pláne reštrukturalizácie poľského oceliarskeho priemyslu a v jednotlivých podnikateľských zámeroch schválených Radou. Celková suma pomoci vyplatenéj v období rokov 1997 — 2003 nesmie prekročiť 3 387 070 000 PLN.

...

[Poľská republika] neposkytne žiadnu ďalšiu pomoc na účely reštrukturalizácie poľského oceliarskeho priemyslu.

...

10. Všetky následné zmeny v celkovom pláne reštrukturalizácie a v jednotlivých plánoch reštrukturalizácie musia byť schválené Komisiou a, ak je to vhodné, Radou.

...

18. Ak by sa monitorovaním preukázalo, že:

...

c) [Poľská republika] v priebehu obdobia reštrukturalizácie poskytla oceliarskemu priemyslu a najmä oprávneným spoločnostiam dodatočnú nezlučiteľnú štátnu pomoc,

stratí prechodná úprava uvedená v tomto protokole platnosť.

Komisia prijme vhodné opatrenia, ktoré budú od dotknutej spoločnosti vyžadovať vrátenie akejkoľvek pomoci poskytnutej v rozpore s podmienkami stanovenými v tomto protokole.“

- 4 Rozhodnutie Rady 2003/588/ES z 21. júla 2003 o dodržiavaní podmienok stanovených v článku 3 rozhodnutia č. 3/2002 [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. EÚ L 199, s. 17) vo svojom jedinom článku stanovuje:

„Plán reštrukturalizácie a podnikateľské zámery, ktoré Komisii predložila Poľská republika 4. apríla 2003 v súlade s článkom 2 rozhodnutia č. 3/2002... spĺňajú požiadavky článku 8 ods. 4 protokolu č. 2.“

- 5 Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [88] ES (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339) v článku 6 ods. 1 stanovuje:

„Rozhodnutie začať konať vo veci formálneho zisťovania zhrnie príslušné záležitosti faktov a práva, bude zahŕňať predbežné zhodnotenie Komisie, ktoré sa týka charakteru pomoci navrhovaného opatrenia a vysvetlí pochybnosti, čo sa týka jeho zlučiteľnosti so spoločným trhom. Rozhodnutím sa vyzve daný členský štát a iné zainteresované strany, aby predložili pripomienky v rámci predpísaného obdobia, ktoré by za normálnej situácie nemalo presahovať jeden mesiac. V riadne odôvodnených prípadoch Komisia môže predĺžiť predpísané obdobie.“

6 Článok 7 ods. 5 tohto nariadenia stanovuje:

„Keď Komisia zistí, že oznamovaná pomoc nie je zlučiteľná so spoločným trhom, rozhodne, že pomoc nenadobudne účinnosť (ďalej sa označuje len ako ‚záporné rozhodnutie‘).“

7 Článok 14 nariadenia č. 659/1999 stanovuje:

„1. Kde sa prijímajú záporné rozhodnutia v prípadoch protiprávnej pomoci, Komisia rozhodne, že daný členský štát podnikne všetky potrebné opatrenia, aby vymohol pomoc od príjemcu (ďalej sa označuje len ako ‚rozhodnutie o vymáhaní‘). Komisia nebude vyžadovať vymáhanie pomoci, ak by to bolo v rozpore so všeobecnou zásadou práva spoločenstva.

2. Pomoc, ktorá sa má vymáhať podľa rozhodnutia o vymáhaní, bude zahŕňať úrok s príslušnou sadzbou stanovenou Komisiou. Úrok bude splatný od dátumu, kedy protiprávna pomoc bola k dispozícii príjemcovi, do dátumu jej vymáhania.

3. ...“

8 Podľa článku 20 ods. 1 tohto nariadenia:

„Akákoľvek zainteresovaná strana môže predložiť pripomienky podľa článku 6 po rozhodnutí Komisie začať konanie vo veci formálneho zisťovania. Akákoľvek zainteresovaná strana, ktorá predložila také pripomienky a akýkoľvek príjemca individuálnej pomoci, získa kópiu rozhodnutia prijatého Komisiou podľa článku 7.“

Skutkové okolnosti

- 9 Prejednávaná vec sa týka reštrukturalizácie poľského výrobcu ocele Huta Częstochowa S.A. (ďalej len „HCz“). Reštrukturalizácia HCz sa uskutočnila rokoch 2002 až 2005. Na tento účel boli aktíva HCz prevedené na nové spoločnosti:
- v roku 2002 bola založená Huta Stali Częstochowa sp. z o.o. (ďalej len „HSCz“), aby pokračovala v oceliarskej výrobe HCz. HSCz si prenajala výrobné zariadenia HCz od konkurzného správcu a prevzala väčšinu zamestnancov. Materskou spoločnosťou HSCz bolo Towarzystwo Finansowe SILESIA Sp. z o.o. (ďalej len „TFS“), spoločnosť v 100 % vlastníctve poľského ministerstva financií,
 - v roku 2004 boli založené spoločnosti Majątek Hutniczy sp. z o.o. (ďalej len „MH“) a Majątek Hutniczy Plus (ďalej len „MH Plus“). Ich akcie boli v 100 % vlastníctve HCz. MH nadobudla oceliarske aktíva HCz a MH Plus získala niektoré iné aktíva potrebné na výrobu,

- aktíva nesúvisiace s výrobou (tzv. „neoceliarske aktíva“), ako aj elektroenergetický závod Elsen boli prevedené na spoločnosť Operator ARP sp. z o.o. (ďalej len „Operator“ alebo „žalobkyňa“), závislú od Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. (agentúra pre priemyselný rozvoj vo vlastníctve poľského ministerstva financií, ďalej len „ARP“), na účely uspokojenia verejnoprávných pohľadávok podliehajúcich reštrukturalizácii (dane a poistné na sociálne poistenie).

10 Listom z 19. mája 2004 Komisia informovala Poľskú republiku, že rozhodla o začatí konania vo veci formálneho zisťovania týkajúceho sa pomoci na reštrukturalizáciu, ktorá bola poskytnutá výrobcovi ocele HCz. Toto rozhodnutie bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* z 12. augusta 2004 (Ú. v. EÚ C 204, s. 6, ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“) v autentickom jazyku (poľštine) a predchádzalo mu zhrnutie v ostatných úradných jazykoch. Komisia vyzvala všetky zainteresované strany, aby predložili svojej pripomienky k skutkovým zisteniam a právnej analýze uvedeným v rozhodnutí o začatí konania. Pripomienky jej predložila Poľská republika a ďalšie štyri zainteresované strany.

11 Na záver konania Komisia dospela k záveru, že napriek jej úvodným pochybnostiam opatrenia zamerané na reštrukturalizáciu HCz v súlade s Ustawa o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy (zákon o štátnej pomoci podnikom, ktoré sú významné z hľadiska trhu práce z 30. októbra 2002, Dz. U. č. 213, položka 1800, v znení neskorších predpisov, ďalej len „zákon z roku 2002“) nepredstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES. Na druhej strane však Komisia dospela k názoru, že spoločnosti HCz bola v období rokov 1997 až 2002 z rôznych právnych dôvodov poskytnutá štátna pomoc. Komisia sa domnievala, že táto pomoc bola sčasti zlučiteľná so spoločným trhom, avšak žiadala vymáhanie tej jej časti, ktorú považovala za nezlučiteľnú so spoločným trhom, a to sumy 19 699 452 poľských zlotých (PLN) (ďalej len „sporná pomoc“).

- 12 Dňa 5. júla 2004 Komisia prijala rozhodnutie 2006/937/ES o štátnej pomoci č. C 20/04 (ex NN 25/04) v prospech spoločnosti Huta Częstochowa S.A. (Ú. v. EÚ L 366, 2006, s. 1, ďalej len „rozhodnutie“). V jeho článku 3 sa uvádza:

„1. Štátna pomoc vo výške 196 99452 PLN, ktorú [Poľská republika poskytla] [HCz] v období od roku 1997 do mája 2002 vo forme prevádzkovej pomoci a pomoci na reštrukturalizáciu zamestnanosti je nezlučiteľná so spoločným trhom.

2. Poľsko podnikne všetky bezodkladné kroky, aby získalo od podnikov [HCz], Regionalny Fundusz Gospodarczy, [MH] a [Operator ARP] naspäť protiprávne poskytnutú pomoc pre [HCz] uvedenú v prvom odseku. Všetky tieto organizácie nesú spoločne zodpovednosť za vrátenie tejto pomoci.

Vrátenie pomoci prebehne bezodkladne a podľa vnútroštátnych právnych predpisov pod podmienkou, že umožňujú okamžitý a účinný výkon tohto rozhodnutia. K čiastkam podliehajúcim vráteniu sa pripočítajú úroky za celé obdobie odo dňa priznania pomoci pre [HCz] až do jej skutočného vrátenia. Úroky sa vypočítajú podľa ustanovení uvedených v kapitole V nariadenia... číslo 794/2004.

3. ...“

- 13 Podľa dohody z 30. septembra 2005, ktorá vstúpila do platnosti 7. októbra 2005, ISD Polska sp. z o.o. (pôsobiaci v súčasnosti pod názvom ZPD Steel sp. z o.o., ďalej len „ISD“), 100 % dcérska spoločnosť spoločnosti Industrial Union of Donbass Corp. (ďalej len „IUD“), kúpila od HCz všetky akcie spoločností MH a MH Plus, ako aj zostávajúcich desať dcérskych spoločností spoločnosti HCz. Zmluvou, ktorá bola takisto uzavretá 30. septembra 2005 a vstúpila do platnosti 7. októbra 2005, ISD kúpila od TFS všetky akcie spoločnosti HSCz. ISD sa tak stala vlastníčkou HSCz, MH, MH Plus a ďalších desiatich dcérskych spoločností spoločnosti HCz.

- 14 Po predaji zmenila spoločnosť HCz svoj názov na Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. (ďalej len „RFG“). RFG ešte existuje a je stále v úplnom vlastníctve poľského ministerstva financií, ale vlastní len niekoľko nehnuteľností, ktoré nesúvisia s oceľiarskym priemyslom.
- 15 Komisia listom zo 17. februára 2006 požiadala poľské orgány, aby jej oznámili úrokové sadzby, ktoré sa majú použiť na vrátenie spornej pomoci solidárnymi dlžníkmi uvedenými v článku 3 ods. 2 rozhodnutia. Poľské orgány vo svojej odpovedi z 13. marca 2006 navrhli úrokové sadzby, ktoré sa majú použiť na vymáhanie, a metódu výpočtu úrokov. Predovšetkým navrhli, aby sa ako základ použila na obdobie rokov 1997 až 1999 päťročná pevná sadzba platná pre záväzky poľského ministerstva financií vyjadrené v PLN, a na obdobie od roku 2000 až do pristúpenia Poľskej republiky k Európskej únii desaťročná sadzba platná pre tie isté záväzky. Ďalej vzhľadom na situáciu na kapitálových trhoch v Poľsku v tom čase, ktorá bola charakteristická veľmi vysokými sadzbami, ktoré však rýchlo klesali, požiadali o každoročnú aktualizáciu týchto sadzieb a o to, aby úroky neboli počítané na zostavenom základe.
- 16 V liste zo 7. júna 2006 zaslanom poľským orgánom Komisia konštatovala, že úrokovou sadzbou, ktorá sa má použiť na vymáhanie spornej pomoci, je na celé dotknuté obdobie päťročná pevná sadzba platná pre záväzky poľského ministerstva financií vyjadrené v PLN, a že podľa článku 11 ods. 2 nariadenia č. 794/2004 má byť táto úroková sadzba uplatnená na zostavenom základe.

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 17 Žalobkyňa návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 18. októbra 2006 podala žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

18 Po čiastočnej obmene Súdu prvého stupňa bola vec pridelená novému sudcovi spravodajcovi. Tento bol potom pridelený k ôsmej komore, ktorej bola z tohto dôvodu táto vec pridelená.

19 Na základe správy sudcu spravodajcu Súd prvého stupňa (ôsma komora) rozhodol o otvorení ústnej časti konania, položil Komisii určité písomné otázky a vyzval ju, aby predložila určité dokumenty. Komisia tejto výzve v stanovenej lehote vyhovel.

20 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Súd prvého stupňa položil, boli vypočuté počas pojednávania zo 4. septembra 2008.

21 Žalobkyňa navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zrušil článok 3 ods. 2 prvý pododsek rozhodnutia v rozsahu, v akom sa týka žalobkyne,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

22 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zamietol žalobu ako nedôvodnú,

— zaviazal žalobkyňu na náhradu trov konania.

Právny stav

O prípustnosti

— Tvrdenia účastníkov konania

²³ Komisia počas pojednávania uviedla, že Poľská republika vymohla spornú pomoc od RFG a ISD a tieto spoločnosti proti žalobkyni nepodali žalobu. IUD sa navyše v zmluve o privatizácii zaručila za vrátenie spornej pomoci spoločnosťou MH. Žalobkyňa už teda nemá nijaký záujem na konaní.

²⁴ Žalobkyňa odpovedá, že podľa poľského zákona môžu od nej subjekty, ktoré skutočne vrátili protiprávnu pomoc, požadovať vrátenie zaplatených súm, a to v lehote až desiatich rokov od zaplatenia. Žalobkyňa zdôrazňuje, že nevie o tom, či existuje ručiteľský záväzok spoločnosti IUD za vrátenie spornej pomoci, a že sa nemôže odvolávať na ustanovenia obsiahnuté v privatizačnej zmluve medzi poľskou vládou a IUD.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 25 Podľa ustálenej judikatúry je prípustnosť žaloby o neplatnosť podanej fyzickou alebo právnickou osobou podmienená tým, že táto osoba preukáže vznik a pretrvávanie záujmu na zrušení napadnutého aktu (uznesenie Súdu prvého stupňa z 10. marca 2005, Gruppo ormezzatori del porto di Venezia a i./Komisia, T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00 až T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00 až T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-274/00 až T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00, Zb. s. II-787, bod 23).
- 26 Komisia síce vzniesla námietku neprípustnosti založenú na nedostatku záujmu na konaní až v štádiu pojednávania. Treba však pripomenúť, že podmienky prípustnosti žaloby a najmä nedostatok záujmu na konaní patria medzi prekážky konania z dôvodu verejného záujmu (uznesenie Gruppo ormezzatori del porto di Venezia a i./Komisia, už citované v bode 26 vyššie, bod 22; pozri tiež v tomto zmysle uznesenie Súdneho dvora zo 7. októbra 1987, D. M./Rada a CES, 108/86, Zb. s. 3933, bod 10). Súd prvého stupňa teda môže podľa článku 113 svojho rokovacieho poriadku kedykoľvek *ex offio* preskúmať, či žalobca má záujem na dosiahnutí zrušenia napadnutého rozhodnutia (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. apríla 2005, Sniace/Komisnia, T-141/03, Zb. s. II-1197, bod 22).
- 27 V prejednávanej veci nemožno záujem žalobkyne na konaní popierať len z toho dôvodu, že sporná pomoc bola vrátená jedným z ďalších subjektov označených v rozhodnutí za solidárne zodpovedných za vrátenie pomoci. Žalobkyňa totiž uviedla, a Komisia jej v tomto bode neprotirečila, že podľa poľského práva môžu subjekty, ktoré skutočne vrátili protiprávnu pomoc, proti nej uplatniť právo na podanie žaloby v lehote desiatich rokov. Za týchto podmienok treba dospieť k záveru, že žalobkyňa si zachováva záujem na zrušení rozhodnutia, pretože jej žaloba, v prípade, že by sa jej vyhovel, by mohla vylúčiť akékoľvek riziko konania proti nej.

- 28 Pokiaľ ide o ručiteľský záväzok, na ktorý sa Komisia odvolávala počas pojednávania, stačí konštatovať, že písomnosť, ktorá by mohla preukázať existenciu takého záväzku, sa v spise nenachádza.
- 29 Námietku neprípustnosti vznesenú Komisiou preto treba odmietnuť.

O veci samej

- 30 Žalobkyňa uvádza štyri žalobné dôvody založené na porušení práva na obhajobu, nedostatku odôvodnenia rozhodnutia, nesprávnom výklade článkov 87 ES a 88 ES, ako aj článku 14 nariadenia č. 659/1999, a porušení zásad právnej istoty a proporcionality.

O žalobnom dôvode založenom na porušení práva na obhajobu

— Tvrdenia účastníkov konania

- 31 Žalobkyňa tvrdí, že aj keď uverejnenie oznámenia v úradnom vestníku v zásade predstavuje primeraný prostriedok informovania všetkých dotknutých strán o začatí konania o preskúmaní štátnej pomoci, je potrebné, aby Komisia dostatočne vymedzila rámec svojho preskúmavania, aby sa nestratil zmysel práva dotknutých strán predložiť svoje pripomienky.

- 32 Žalobkyňa však tvrdí, že oznámenie Komisie o začatí konania bolo formulované takým spôsobom, že nemala dôvod na to, aby sa považovala za dotknutú stranu. Rozhodnutie o začatí konania sa týkalo najmä výrobcov ocele, zatiaľ čo operátor poverený správou verejných pohľadávok bol opísaný ako spoločnosť nevyrábajúca oceľ. Žalobkyňa navyše súhlasila s vykonávaním funkcie „operátora“ až 8. júla 2005, teda po prijatí rozhodnutia, takže nemala možnosť predložiť svoje pripomienky k zisteniam Komisie.
- 33 Nakoniec žalobkyňa zdôrazňuje, že opis spornej pomoci uvedený v rozhodnutí o začatí konania sa týka len reštrukturalizácie uskutočňovanej po roku 2003, v ktorej prípade Komisia v rozhodnutí uznala, že nejde o štátnu pomoc. Poľská republika okrem toho žalobkyni nezaslala rozhodnutie o začatí konania, ani ju neinformovala o prebiehajúcom konaní.
- 34 Komisia tieto argumenty odmieta. Uvádza, že odôvodnenie rozhodnutia o začatí konania bolo dostatočné na to, aby žalobkyňa, ktorá je jediným subjektom v Poľsku oprávneným vykonávať funkciu „operátora“, mohla pochopiť, že ako subjekt preberajúci aktíva HCz mohla byť zodpovedná za vrátenie spornej pomoci.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 35 Na úvod treba poukázať na to, že práva na obhajobu sa môže dovolávať len oznamujúci členský štát ako adresát napadnutého rozhodnutia. Iné dotknuté strany, ako je žalobkyňa, sa zúčastňujú na správnom konaní bez toho, aby sa mohli dovolávať rovnakého práva. Majú však procesné práva, ktoré dotknutým stranám priznáva článok 88 ods. 2 ES (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdu prvého stupňa z 18. novembra 2004, Ferriere Nord/Komisia, T-176/01, Zb. s. II-3931, bod 82, a z 22. októbra 2008, TV 2/Danmark a i./Komisia, T-309/04, T-317/04, T-329/04 a T-336/04, Zb. s. II-2935, bod 137).

- 36 Z judikatúry vyplýva, že fáza preskúmania upravená v článku 88 ods. 2 ES má Komisii umožniť získanie úplných informácií o všetkých okolnostiach veci (rozsudok Súdneho dvora z 2. apríla 1998, Komisia/Sytraval et Brink's Francúzsko, C-367/95 P, Zb. s. I-1719, bod 38).
- 37 Podľa článku 6 ods. 1 nariadenia č. 659/1999 rozhodnutie o začatí konania rekapituluje relevantné skutkové a právne okolnosti, zahŕňa „predbežné zhodnotenie“ navrhovaného opatrenia Komisiou a vysvetľuje dôvody, ktoré vedú k pochybnostiam o jeho zlučiteľnosti so spoločným trhom. Toto rozhodnutie ďalej vyzýva dotknutý členský štát a iné dotknuté osoby, aby predložili svoje pripomienky.
- 38 Ako vyplýva zo znenia vyššie citovaného ustanovenia, analýza Komisie má nevyhnutne predbežný charakter. Z toho vyplýva, že Komisia nemôže mať povinnosť predložiť úplnú analýzu dotknutej pomoci vo svojom oznámení o začatí tohto konania. Komisia naopak musí definovať dostatočným spôsobom rozsah svojho preskúmania, aby nezbavila právo dotknutých osôb predložiť pripomienky k jeho obsahu [rozsudok Súdu prvého stupňa z 31. mája 2006, Kuwait Petroleum (Nederland)/Komisia, T-354/99, Zb. s. II-1475, bod 85].
- 39 V prejednávanej veci z bodov 6, 32 a 51 rozhodnutia o začatí konania, ktorého text v poľštine bol uverejnený v úradnom vestníku, jasne vyplýva, že Komisia sa pýtala na existenciu viacerých prípadov pomoci vyplatenej HCz a HSCz od roku 1997. V bode 6 totiž konštatuje, že „na základe dostupných informácií sa zdá, že HCz od začiatku obdobia reštrukturalizácie v roku 1997 vo viacerých prípadoch prijala verejnú pomoc“. V bode 32 spresňuje, že „v rámci tohto konania treba zohľadniť každú pomoc poskytnutú HCz od 1. januára 1997“. Požaduje preto od poľských orgánov „podrobné informácie o sumách a určení všetkých prípadov verejnej pomoci, ktorú Poľská republika od roku 1997 poskytla v prospech HCz“ [*neoficiálny preklad*] (bod 51).

40 Zo znenia tohto rozhodnutia teda jasne vyplýva, že Komisia začala vyčerpávajúce konanie, ktoré sa týkalo všetkých prípadov pomoci poskytnutej HCz od roku 1997.

41 Čo sa konkrétne týka žalobkyne, v bode 18 rozhodnutia o začatí konania sa konštatuje, že podľa zákona z roku 2002 je dcérska spoločnosť spoločnosti ARP nazvaná „Operator“ zodpovedná za verejné pohľadávky. V bode 19 toho istého rozhodnutia sa ďalej spresňuje, že to znamená, že Operator výmenou za prevod všetkých záložných práv verejných veriteľov vyplývajúcich z verejných pohľadávok v odvetví výroby ocele prevezme časť aktív HCz, ktoré nesúvisia s výrobou ocele. Úloha spoločnosti Operator je okrem toho vysvetlená v poznámke pod čiarou na strane 48 rozhodnutia o začatí konania. Nakoniec v bode 51 rozhodnutia o začatí konania sa Komisia pýta na dôvod, pre ktorý aktíva prevedené na spoločnosť Operator a aktíva zostávajúce v regionálnych fondoch dosahujú hodnotu 203 a 159 miliónov PLN.

42 Je teda potrebné dospieť k názoru, že odôvodnenie rozhodnutia o začatí konania, ktoré bolo prijaté 19. mája 2004, umožnilo žalobkyni založenej 5. apríla 2004 pochopiť, že ako subjekt preberajúci aktíva HCz môže byť zodpovedná za vrátenie spornej pomoci.

43 Okrem toho, keďže žalobkyňa bola jediným subjektom v Poľsku, ktorý bol oprávnený vykonávať funkciu „operátora“ v zmysle zákona z roku 2002, nemôže sa na účely preukázania porušenia svojich procesných práva odvolávať na to, že svoj súhlas s vykonávaním tejto funkcie dala až 8. júla 2005. To platí tým skôr, že prezident ARP, ktorá je 100 % vlastníkom žalobkyne, sa zúčastnil na konaní vo veci formálneho zisťovania a vedel o všetkých skutočnostiach týkajúcich sa reštrukturalizácie HCz.

44 Žalobný dôvod založený na porušení práva na obhajobu preto treba zamietnuť.

O žalobnom dôvode založenom na nedostatku odôvodnenia

— Tvrdenia účastníkov konania

45 Žalobkyňa poukazuje na to, že pokiaľ ide o dôvody, ktoré Komisiu viedli k tomu, aby ju označila za príjemkyňu spornej pomoci a teda za solidárnu dlžníčku povinnosti vrátenia, rozhodnutie je príliš stručné a neumožňuje jej ako dotknutej strane porozumieť úvahám, ktoré sa uplatnili.

46 To platí tým skôr, že Komisia v rozhodnutí uviedla, že hodnota prevzatých verejnoprávnych povinností prekračuje hodnotu prevzatého majetku. Tvrdenie Komisie, že žalobkyňa mala zo spornej pomoci prospech a je povinná ju vrátiť, je preto neopodstatnené.

47 Komisia tvrdí, že tieto výhrady sa týkajú dôvodnosti rozhodnutia a nie jeho odôvodnenia.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

48 Podľa ustálenej judikatúry treba rozlišovať medzi výhradou založenou na neexistencii alebo nedostatku odôvodnenia a výhradou založenou na nesprávnosti dôvodov rozhodnutia (z dôvodu chýb v skutkovom stave alebo v právnom posúdení). Posledný

uvedený aspekt patrí do vecného preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia a nie do preskúmania porušenia podstatných formálnych náležitostí, a teda nemôže predstavovať porušenie článku 253 ES (rozsudok Komisia/Sytraval a Brink's France, už citovaný v bode 37 vyššie, bod 67, a rozsudok Súdu prvého stupňa zo 7. novembra 1997, Cipeke/Komisia, T-84/96, Zb. s. II-2081, bod 47). Súd prvého stupňa preto nemôže v rámci preskúmania dodržania povinnosti odôvodnenia skúmať vecnú zákonnosť dôvodov uvedených Komisiou na odôvodnenie jej rozhodnutia. V rámci žalobného dôvodu založeného na neexistencii alebo nedostatku odôvodnenia sú teda výhrady a tvrdenia spochybňujúce dôvodnosť napadnutého rozhodnutia irelevantné (rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. júna 2005, Corsica Ferries Francúzsko/Komisia, T-349/03, Zb. s. II-2197, body 58 a 59).

49 V prejednávanej veci Komisia v odôvodnení č. 146 rozhodnutia uviedla, že aktíva a pasíva spoločnosti HCz boli rozdelené medzi tri spoločnosti, ktoré sa stali jej nástupcami, RFG, MH a Operator, a že sa teda právny subjekt, ktorý získal spornú pomoc, neobmedzuje už iba na právny subjekt HCz, ale zahŕňa aj tieto ďalšie subjekty. Komisia teda uviedla dôvod, pre ktorý žalobkyňa označila ako subjekt solidárne zodpovedný za vrátenie spornej pomoci, hoci ju neoznačila ako príjemkyňu tejto pomoci.

50 Za týchto podmienok nemožno dospieť k záveru o nedostatku odôvodnenia rozhodnutia. V rozsahu, v akom žalobkyňa napáda správnosť dôvodov a zákonnosť prijatých ustanovení, budú jej argumenty preskúmané v rámci nasledujúceho žalobného dôvodu.

51 Z toho vyplýva, že žalobný dôvod založený na nedostatku odôvodnenia treba zamietnuť.

O žalobnom dôvode založenom na nesprávnom výklade článkov 87 ES a 88 ES, ako aj článku 14 nariadenia č. 659/1999

— Tvrdenia účastníkov konania

52 Žalobkyňa tvrdí, že Komisia prekročila hranice svojej voľnej úvahy tým, že ju považovala za príjemkyňu spornej pomoci.

53 Skutočnosť, že žalobkyňa, ktorá nepôsobí v odvetví ocele, získala niektoré majetkové zložky podniku, ktorý bol príjemcom štátnej pomoci, nie je sama osebe dostatočným odôvodnením domnienky, že finančné výhody, ktoré podnik, ktorý na ňu tieto zložky previedol, predtým získal vďaka jemu poskytnutej verejnej pomoci, žalobkyňa získala s uvedenými zložkami. Keďže hodnota verejnoprávnych povinností, ktoré žalobkyňa prevzala, bola vyššia ako trhovú hodnotu majetku, ktorý na ňu bol prevedený, nič neumožňuje tvrdenie, že získala nejakú finančnú výhodu vrátane výhody predstavujúcej štátnu pomoc. Pokiaľ je totiž podnik, ktorý získal protiprávnu štátnu pomoc, odkúpený za trhovú cenu, kupujúci tohto podniku nemá byť považovaný za príjemcu tejto pomoci (rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 2004, Nemecko/Komisia, C-277/00, Zb. s. I-3925, ďalej len „rozsudok SMI“).

54 Žalobkyňa tvrdí, že prípadné vymáhanie spornej pomoci od nej by „otriaslo“ základmi reštrukturalizácie verejnoprávnych povinností, ktoré boli puntičkársky vypočítané, analyzované a odsúhlasené Komisiou, a ešte viac by znížilo objem finančných prostriedkov určených na financovanie týchto verejnoprávnych povinností.

55 Žalobkyňa okrem toho zdôrazňuje, že neoceliarske aktíva nenadobudla podľa zákona z roku 2002. Na základe tohto zákona mohlo dôjsť len k prevzatíu dlhov podniku. Žalobkyňa počas pojednávania spresnila, že svoj súhlas s vykonávaním funkcie

„operátora“ v zmysle zákona z roku 2002 dala až 8. júla 2005. Označenie žalobkyne v článku 3 rozhodnutia bolo teda predčasné, pretože v okamihu jeho prijatia tento súhlas ešte neexistoval.

- 56 Okrem toho nepriami veritelia s právom dosiahnuť vrátenie by tiež mohli adresovať žalobkyni ako solidárnej dlžníčke žiadosť o vrátenie celej spornej pomoci, ako aj o zaplatenie úrokov. Medzi žalobkyňou a MH alebo IUD však neexistuje nijaký zmluvný vzťah, ktorý by jej umožnil obrátiť sa na posledné uvedené so žiadosťou o vrátenie spornej pomoci.
- 57 Komisia na začiatok pripomína, že hoci dospela k záveru, že reštrukturalizácia HCz na základe zákona z roku 2002 sa uskutočnila bez ďalšej štátnej pomoci, keďže spĺňala požiadavky „testu súkromného veriteľa“, konštatovala tiež, že HCz v období rokov 1997 až 2002 získala štátnu pomoc, ktorá bola čiastočne nezlučiteľná so spoločným trhom.
- 58 Komisia nemôže súhlasiť s myšlienkou, že žalobkyňa nadobudla časti aktív HCz za trhových podmienok. Nemožno totiž určiť najvyššiu cenu, ktorú bol súkromný investor pôsobiaci na trhu pripravený zaplatiť za tieto aktíva. Všetky zmeny dotýkajúce sa vlastníctva, ku ktorým došlo v rámci reštrukturalizácie HCz, a rozdelenie jej aktív, ktoré z nej vyplynulo, boli transakciami založenými na ustanoveniach zákona z roku 2002.
- 59 Pokiaľ ide o solidárnu povinnosť HCz, RFG, MH a žalobkyne, podľa Komisie je úlohou členského štátu riadne vykonať príkaz na vymáhanie spornej pomoci. Komisia sa snaží poukázať na to, že počiatočná trhovú hodnotu časti aktív prevzatej žalobkyňou, ktorá je uvedená v rozhodnutí, sa odlišuje od účtovnej hodnoty uvedenej v prílohe A.5. Komisia

nebola schopná určiť presnú hodnotu aktív. Členský štát, ktorý nie je schopný vykonať rozhodnutie, sa však môže obrátiť na Komisiu so žiadosťou o spoluprácu pri prekonávaní týchto ťažkostí.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 60 Žalobkyňa v podstate tvrdí, že Komisia ju v rozhodnutí neoprávnene považovala za subjekt, ktorý je solidárne zodpovedný za vrátenie spornej pomoci.
- 61 V tomto ohľade treba pripomenúť, že podľa článku 14 ods. 1 nariadenia č. 659/1999 Komisia v prípade záporného rozhodnutia o protiprávnej pomoci rozhodne, že dotknutý členský štát prijme všetky opatrenia potrebné na vymoženie pomoci od jej „príjemcu“.
- 62 V prejednávanej veci však Komisia zdôraznila, že žalobkyňa nebola príjemkyňou spornej pomoci. Napriek tomu bola označená za solidárne zodpovednú za jej vrátenie.
- 63 Je pravda, že Komisia sa od doby svojho rozhodnutia 1999/720/ES ESUO z 8. júla 1999 o štátnej pomoci poskytnutej Nemeckom v prospech Gröditzer Stahlwerke GmbH a jej dcérskej spoločnosti Walzwerk Burg GmbH (Ú. v. ES L 292, s. 27), v ktorom prvýkrát nariadila vymáhanie pomoci od podnikov, ktoré nadobudli časti aktív, v niektorých prípadoch domnievala, že výraz „príjemca“ v zmysle článku 14 ods. 1 nariadenia č. 659/1999 neoznačuje len pôvodného príjemcu pomoci, ale v prípade potreby aj každý podnik, na ktorý boli prevedené časti aktív s úmyslom zabrániť účinnosti ustanovení príkazu na vymáhanie.

64 Z toho však nevyplýva po prvé, že rozšírenie okruhu subjektov zodpovedných za vrátenie pomoci vyžaduje prevod aktív. V čase prijatia rozhodnutia, teda 5. júla 2005, pritom prevod ešte účinne neprebehol, pretože žalobkyňa dala svoj súhlas na vykonávanie funkcie „operátora“ v rámci reštrukturalizácie HCz až o niekoľko dní neskôr. Z ustálenej judikatúry však vyplýva, že v rámci konania o neplatnosť treba zákonnosť napadnutého aktu posudzovať na základe skutkových a právnych okolností existujúcich v čase prijatia tohto aktu (pozri rozsudok Súdneho dvora zo 7. februára 1979, Francúzsko/Komisia, 15/76 a 16/76, Zb. s. 321, bod 7, a rozsudok SMI, už citovaný v bode 54 vyššie, bod 39, a tam citovanú judikatúru).

65 Komisia síce na pojednávaní tvrdila, že akákoľvek reštrukturalizácia HCz spočíva na zásade, že na žalobkyňu budú prevedené aktíva a že jej súhlas je len formálnou otázkou. Žalobkyňa však správne zdôraznila, že hoci zákon z roku 2002 upravuje úlohu „operátora“, nespresňuje, kto je „operátorom“, ani koľko „operátorov“ možno vytvoriť. V prejednávanej veci teda mohol byť „operátorom“ aj iný subjekt než žalobkyňa. Bezpodmienečné zahrnutie žalobkyne do okruhu subjektov solidárne zodpovedných za vrátenie spornej pomoci teda bolo čase prijatia rozhodnutia predčasné.

66 Po druhé rozšírenie okruhu subjektov zodpovedných za vrátenie pomoci je odôvodnené len vtedy, ak prevod aktív vyvoláva riziko obídienia účinkov príkazu na vymáhanie, a predovšetkým vtedy, ak pôvodný príjemca pomoci po odkúpení aktív zostáva „prázdnu škrupinou“, od ktorej nemožno dosiahnuť vrátenie protiprávnej pomoci (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 19. októbra 2005, CDA Datenträger Albrechts/Komisia, T-324/00, Zb. s. II-4309, body 98 a nasl.). Toto rozšírenie môže byť odôvodnené aj skutočnosťou, že nadobúdateľ aktív si zachováva skutočný prospech z konkurenčnej výhody spojenej s prijatím pomoci (rozsudok SMI, už citovaný v bode 54 vyššie, bod 86).

67 V tomto ohľade Súdny dvor rozhodol, že pokiaľ je podnik, ktorý získal protiprávnu štátnu pomoc, odkúpený za trhovú cenu, na kupujúceho nemožno hľadieť tak, že nadobudol výhodu v porovnaní s inými trhovými subjektmi. Od kupujúceho teda nemožno požadovať, aby takú pomoc vrátil (pozri v tomto zmysle rozsudok SMI, už

citovaný v bode 54 vyššie, body 80 a 81). Konkrétne v prípade odkúpenia aktív sa Súd prvého stupňa vo svojom rozsudku CDA Datenträger Albrechts/Komisia, už citovanom v bode 67 vyššie, domnieval, že ak kupujúci zaplatil za prevzatie časti aktív trhovú kúpnu cenu, neponecháva si skutočný prospech z konkurenčnej výhody spojenej s prijatím pomoci poskytnutej predávajúcemu. V takom prípade nemožno dospieť k záveru, že pôvodný príjemca pomoci zostáva „prázdnu škrupinou“, od ktorej nemožno dosiahnuť vrátenie protiprávnej pomoci (pozri v tomto zmysle body 99 a 100 rozsudku), ani že kupujúci si zachoval skutočný prospech z konkurenčnej výhody spojenej s prijatím pomoci.

68 Súdny dvor ďalej upresnil, že na účely overenia finančných podmienok prevodu môžu vnútroštátne orgány zohľadniť najmä prípadný znalecký posudok vypracovaný pri príležitosti prevodu (rozsudok Súdneho dvora z 13. novembra 2008, Komisia/Francúzsko, C-214/07, Zb. s. I-8357, body 59 a 60).

69 V prejednávanej veci žalobkyňa tvrdí, že hodnota verejnoprávnych povinností, ktoré prevzala, bola oveľa vyššia než hodnota majetku, ktorý bol na ňu prevedený. Z odôvodnenia č. 53 rozhodnutia totiž vyplýva, že nezávislý znalecký posudok ohodnotil trhovú hodnotu aktív prijatých žalobkyňou, teda pozemku, akcií podniku Elsen a pohľadávok na 156 miliónov PLN (číselný údaj uvedený v prílohe A.5 je v tomto ohľade len trochu odlišný). Na druhej strane celková hodnota verejnoprávnych povinností, ktoré legálne prevzala žalobkyňa, predstavovala viac než 280 miliónov PLN: Za týchto podmienok Komisia nemohla bez ďalšieho vysvetlenia tvrdiť, že existuje riziko obchádzania, ani to, že žalobkyňa mala skutočný prospech z konkurenčnej výhody spojenej s prijatím spornej pomoci. Komisia mala aspoň vysvetliť, prečo považovala za irelevantnú skutočnosť, že aktíva boli prevzaté za „cenu“, ktorá zrejme vylučuje prospech z takej konkurenčnej výhody. Keďže totiž žalobkyňa nie je spoločnosťou patriacou do skupiny predávajúcich, ani spoločnosťou pôsobiaceou na trhu výroby ocele, ale plní úlohu preberateľa dlhov a aktív podnikov v ťažkostiach, aby naproti tomu uspokojila ich veriteľov, Komisia mala konkrétnejšie preukázať riziko obchádzania a skutočný prospech z konkurenčnej výhody spojenej so získaním spornej pomoci žalobkyňou.

70 Zahrnutie žalobkyne do okruhu subjektov solidárne zodpovedných za vrátenie spornej pomoci teda bolo nesprávne.

71 Z toho vyplýva, že žalobnému dôvodu založenému na nesprávnom výklade článkov 87 ES a 88 ES, ako aj článku 14 nariadenia č. 659/1999, treba vyhovieť.

72 Zo všetkého, čo bolo uvedené vyššie, vyplýva, že je potrebné zrušiť rozhodnutie v rozsahu, v akom sa týka žalobkyne, bez toho, aby bolo potrebné preskúmať posledný žalobný dôvod založený na porušení zásad právnej istoty a proporcionality.

O trovách

73 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia nemala vo veci úspech, je opodstatnené zaviazat' ju na náhradu trov konania v súlade s návrhom žalobkyne.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (ôsma komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Článok 3 ods. 2 prvý pododsek rozhodnutia Komisie 2006/937/ES z 5. júla 2005 o štátnej pomoci č. C 20/04 (ex NN 25/04) v prospech výrobcu ocele Huta Częstochowa S.A. sa zrušuje v rozsahu, v akom sa týka spoločnosti Operator ARP sp. z o.o.**
- 2. Komisia je povinná nahradiť trovy konania.**

Martins Ribeiro

Papasavvas

Dittrich

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 1. júla 2009.

Podpisy

Obsah

Právny rámec	II - 2279
Skutkové okolnosti	II - 2288
Konanie a návrhy účastníkov konania	II - 2290
Právny stav	II - 2292
O prípustnosti	II - 2292
— Tvrdenia účastníkov konania	II - 2292
— Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 2293
O veci samej	II - 2294
O žalobnom dôvode založenom na porušení práva na obhajobu	II - 2294
— Tvrdenia účastníkov konania	II - 2294
— Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 2295
O žalobnom dôvode založenom na nedostatku odôvodnenia	II - 2298
— Tvrdenia účastníkov konania	II - 2298
— Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 2298
O žalobnom dôvode založenom na nesprávnom výklade článkov 87 ES a 88 ES, ako aj článku 14 nariadenia č. 659/1999	II - 2300
— Tvrdenia účastníkov konania	II - 2300
— Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 2302
O trovách	II - 2305